

THEATER

NIKS TE ZEGGEN, EN TOCH

„Niks” van Peter De Graef. Tournee tot in maart. Info: 03-235.04.90.

IN de aanzwellende muziek en het schemerdonker probeert

een man zich letterlijk los te worstelen uit zijn eigen schimmenrijk. Een lege cel met een geïmproviseerde brits. De man aan het woord zit gevangen in zijn gedachten. Dat die man Peter De Graef heet, is veelbelovend.

Hij definieert de menselijke geest als een gevangenis zonder muren. Als je je gedachten de

vrije teugel laat, neem je het risico dat die in een grote cirkel rond een dood punt draaien. Wie dat in de gaten heeft, voelt zich in eerste instantie berooid. Dat leidt tot het type zielenpoot dat De Graef graag neerzet: opgetrokken hoekige schouders, hangarmen, slepende tred, hoog stemmetje, zoekend naar woorden.

De figuur verwijst echter niet naar een concrete psychologische of sociale marginaliteit. Het is het beeld van de schrale mens, tot zijn merkwaardige kern herleid, na een grondige loutering.

De Graefs teksten zijn gewoonlijk een bizarre mengeling van speels gefilosofeer, wetenschap en mystiek. Zijn beelden zijn helder en plastisch. Hij trekt graag kronkels door de logica, schuwt het mysterie niet en is niet vies van een krachtige thriller. Die stempel staat ook wel op *Niks*, maar nogal onduidelijk.

De intrige zit nog meer verdoeken en is minder consistent, de tekst lijkt dunner en fragmentarischer. Het verhaal is niet meer dan een stippellijn. Een man belandt na het faillissement van zijn bedrijf en de ziekte van zijn vrouw in een depressie. Na een zelfmoordpoging wordt hij „gedeporteerd” naar een instelling, waar we hem aantreffen. Zoiets kan het zijn.

Aan dat kader hangt hij zijn woorden op. Het babbelt nog wel in hem, zegt hij, maar een boodschap heeft hij niet. Niet alleen omdat woorden ontoereikend zijn of alles al gezegd is, maar ook omdat alle passies van waaruit dingen gedacht en gezegd worden, totaal onbelangrijk zijn. Allemaal constructies die we elkaar opleggen.

Dat deze man, die niks te vertellen heeft, zijn publiek een reeks doordenkers bezorgt, is zowel een ironische pointe als zelfrelativering. Het behoort tot de contrasten van het bestaan zelf. Zo contrasteert zijn sjofelheid met het pathos dat klank- en lichtregie zich af en toe permitteren. Zo is ook zijn euforie het carnavalskostuum van zijn depressie.

Maar er is hoop. Je kan afstand nemen en vanuit een grote verwondering het leven opnieuw ontdekken. Zijn er nog vragen? Liefst zoveel mogelijk.

Fred Six